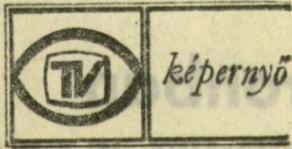

Nosztalgia H. B.

Vége a krumplibogár szorogatnak, de kár — foglalja össze tömör véleményét a kisfiám vasárnap délután. A maga hétesztendős fejének légvárában ekként mitizálva Humphrey Bogart legendás filmalakját, amely neki már természetesen semmit nem mond, nekem is keveset. Ha emléke körül nem futja meg szokásos tiszteletköreinek egyikét ezekben a hetekben a tévé, tán azt sem tudná róla a legifjabb korosztály, úgy húszig bezárólag, úrhajóst tiszteljen benne, vagy kaszkadort. Tényleg, Kicsoda is H. B.? A napjaink minden képzeletet fölülműlóan előtűnő nosztalgiahullám legújabb lovasa csupán?

Gondolom, a tekintetben is párját ritkító jelenség, hogy filmjeinek ellenében nőtt a filmszakma halhatatlanságát. Minél silányabb tekerceken tűnt föl pontosan leképezhetetlen, körül is csak nehezen írható, precízen alig jellemezhető alakja, annál rokonszenvesebbnek hatott; oázis a homoksvatagban. Olvasom róla, kor- és pályatársak réveteg bókjaikat. „Soha nem lesz még egy olyan, mint ő volt” (John Huston). „Soha nem lehetett igazán kiismerni” (Cukor György).

„Minden gesztikulálása és kifejezőmódja egyre természetesebbé vált” (Truman Capote). Egyik felesége szerint, volt benne valami, ami képessé tette arra, hogy teljesen önmaga legyen”. Ez a felesége pedig, sorrendben a negyedik, az a Lauren Bacall, aki az imént látott Hemingway-adaptáció, a Szegények és gazdagok másik főszereplője, Bogart partnere. S mint ilyen, játéktípusával nagyon azonos, hozzáfogható.

Bogart 1899-ben született és 1957-ben halt meg Hollywoodban, nyelősórákban, állítólag martinis pohárral a kezében, szörnyű szenvedések közepette. Hetvenöt filmben játszott, többnyire gengsztereket, fenegyerekeket, főleg olyan stúdiókban, ahol a puskaporogóztól cigarettáig is életveszélyes, ahol a revolverekből több golyót lőttek ki, mint amennyit beletöltöttek. Borzasztóan kevés, igazán nagy film maradt utána. Mégha maga is tette nagyvá azokat a kisembereket, akiket eljátszott. Ő a nagy Lemondó, aki nem törleszkedik a nagy Lehetőségek után. Putni hagyja a nagy Szerelmet, a nagy Gazdagságot, Boldogságot (így, nagy kezdőbetű-

sen), hogy nagy Lelkierejéről adjon tanúbizonyságot, s az ember legüdvösebb belső tartalmaiként világíthassa ki, őriztethesse meg a Reményt. A nagy Megközelíthetetlen, aki minden rezdülésével tartja az érzelmi háromlépés-távolságot. Evégből higgadt, racionális, fanyar humorú; mindig helyén az esze, logikája épp úgy ki-kezdhetetlen mint a kedélye, így a legképtelenebb helyzeteket is uralni képes. Az a fajta lump sikerember, aki szótárából végérvényesen törölte a kudarcot és annak színonimáit. Tulajdonképpen akár dokumentumfilmet vághatónk össze játékfilmjeiből, annyira sikerült magamagát adnia, kölcsönbe, egy-egy filmarcához. Rablógyilkos is rokonszenvet áraszt sajátos karakterén át. Természetesen csak a legnagyobbak sajátja ez — bocsánatos vétke netán. Vasárnap délutánokon felidézett figuráiból sem igen találom igazán hozzáillőt — a Csablancá Rick-jét leszámítva. Az viszont annál inkább ő. Igen, vele költözhet méltón az utókor legendáriumba Humphrey Bogart.

N. I.

A mezőgazdasági könyvhónap Csongrád megyei megnyitója

Az idei mezőgazdasági könyvhónap megyei megnyitóját tegnap, hétfőn tartották Csongrádon, az Ifjúsági Házban. A megnyitót népes hallgatóságát dr. Hajdú Géza, a Csongrád megyei Könyvtárát Bizottság elnöke üdvözölte, majd dr. Alács Sándor, a Csongrád városi tanács elnökhelyettese mondott ünnepi beszédet.

A mezőgazdasági témájú könyvek — mondotta egyebek között — széles körű érdeklődést elgigenek ki. A könyvhónapra 50 mű jelent kiadványok szerzői egy-egy téma élenjáró szakembe-

rei, akik módszereket adnak át, tanítanak, útbaigazítanak műveikben. Az olvasás, a mezőgazdasági szakkönyvek forgatása egyre több családban már a hétköznapi szerves programjává vált. A szakemberek számára munkaeszköz a könyv.

A fejlődő mezőgazdasági technika eredményeit az utóbbi 10 évben 11 ezer kiadvány 35 millió példányban juttatta hazánkban. Az idei 25. évét jubileumi könyvhónapra 50 mű jelent meg, 400 ezer példányban. Csongrád megyében az idei

mezőgazdasági könyvhónaphoz 33 rendezvény kapcsolódik. Remélhetőleg valamennyi hasznára válik a nagyüzemi gazdálkodóknak, a háztáji termelőknek és a kiskert-tulajdonosoknak egyaránt.

A megnyitót után dr. Zilaj János egyetemi tanár, a Kecskeméti Szőlészeti és Borászati Kutató Intézet igazgatója tartott előadást az alföldi szőlőtermelés helyzetéről és a vörösborszölőfajtaokról. A megnyitót követően könyvkiállítást és könyvvásárt rendeztek.

Kezdődik az ösztánc

(A pódium fénycsóvjából dicsősközik a párokat: hátra kettő, jobb-bal, öt-hat, csacsacs, na megegyeszel előlről... és hajladdozik, imbolyog a forgatag, kiszálódna a csipők, koppannak, csusszannak a talpak. Forogpörög a körben a szivárvány ruhaegyveleg, tűzesegett arck mosolyognak grimaszot biggyeszte. A széksorokon ülők nyújtogatják a nyakukat, a rögtönzött táncparketten szemükkel követik az ismerőst. Estélyi ruhás fiatalasszony libeg a sorok között, segítve az ütemet. Javában tart az ösztánc a ráérős vasárnap estén...)

Az üvöltő diszkók heringvilágában olyan ez a tánc, mint csépp a tengerben. Kérdez is a látvány: — Ez valami nosztalgia-tánciskola? — Nem, modern táncstúdió a szegedi Ifjúsági Házban — feleli Fodor Klára népművelő.

— Honnan az ötlet? — Partnerem, Horváth Károly kollégája hozta az NSZK-ból. Jelenleg négyen tanítjuk az országban, az ismeretesebb country-, diszkó-, standard- és latin-amerikai táncokat.

Összeszámoltuk, egy híján húszféle lépés- és mozgáskollekcióból állították össze az ösztáncot. A jenkitánc végeztével jókedvű leánycsapat osztozik a kegyeren és a vízen. Harapnak egyet-egyet a sajtos szendvicsekből, kortyintanak rá az üdítőből. Samu Gabriella, Fráter Mónika, Gellért Ildikó, Börcsök Andrea, Bulik Zsuzsa nyolcadikos a kettes gyakorlókból. Beveszik a beszélgetésbe Kovács Andrást is, aki már középiskolás a textilben.

— Sikerült a tánc — Hát persze — felelik szinte kórusban — csak a roki volt egy kicsit nehezebb. — Hogy higgyem is: azonnal bemutatják a „térdrázós szitariszálót”.

Ettől független marad továbbra is kedvenc a nagy magyar roki kohó, a Hungaria együttes. Az sem lesz meglepő, ha még egy-két évig tart a nosztalgiahullám — néhányuk profiktént ropja majd a „kidobást” valamelyik farsangi mulatságon. Ha csak addigra nem fedí homály a mostani táncra hívó sláger szövegét: „ne légy olyan murulya, kezdődik az ösztánc”.

Az Ifjúsági Ház igazgatójának szól a kérdés: — Táncolhat itt máskor is, aki akar? — Sajnos, nem tudunk folyamatos lehetőséget adni

erre — mondja Goldschmidt József. — Ahogy elindulna, azonnal közbejött, ami elveszi a nagytermet. Marad a diszkó, a maga sötétségével.

Nem mintha ott nem érezhetné jól magát, aki akarja, de bizonyára a monoton elvisz valamit a mai kor fiataljaitól. A táncközbeni kapcsolatteremtés lehetősége.

(Amikor az angolkeresztény konferálja be Horváth József, szinte szétröccsen a vidám sereg. A szegénylőség miatt is, de a fő ok: kevés a fiú. És ilyenkor megengedhető, sőt kötelező, hogy a férfi vezesse a nőt. Hogy istenigazából miként is illik az ilyesmire a parketten, Öze László és Palánka László bemutatja. Partnerükkel, Pálnok Lujzával és Zsilák Zsuzsannával olyan „táncot lejtének”, amire még az inyenek is csettintenek.

A ritmusos mozgás könnyedsége, bája, erotikája, lendülete nem véletlenül váltotta ki az elismerés tapsviharát — táncbajnokokkal volt dolguk.

Azt is megtudtuk, hogy az első táncstúdióra többen jelentkeztek — az igazgató szerint a jobb propaganda miatt. A mostanin kevesebb volt a felnőtt, viszont annál több az első bála készülő.

Egyikük nagyon dühös is volt a zsűrire, mikor a játékos tviszt- és rokiversenykor nem engedte tovább. Sebaj, mondták neki, táncolhat még eleget.

Rovó Zoltánnak és Szász Ilonának a bemutatkozásig sikerült tartania a teniszlabdát az ösztánc végén rendezett mókás versenyben. Könnyű volt nekik állal átvenni egymás álla alól állva, térdelve, ülve a szürös labdát, hiszen jegyesek. Főleg a hölgyeknél illet nem volna szabad észrevenni, de most nyilvánvalóan látszott, hogy nem úttörők, s nem is középiskolások, mint általában a többiek.

— Hát a diszkókorból valóban kinőttünk — kezdi a leány —, de a vállalatnál lehetett jelentkezni a táncstúdióra, s mi is kitöltöttük a papírt.

— Megbánták? — Nem, a keringő miatt jól éreztük magunkat. Ha lesz, beiratkozunk a haladóra is — teszi hozzá nevetve.

Közben előjönnek a szülők a széksorok közül, gratulálnak az egyik győztes párnak. Rovó Józsefné mondja: ők is nagyon szerettek táncolni — annakidején.

Farsang idején az ilyesmi ki is szokott derülni.

Majores Tibor

Segítség, otthonteremtéshez

Lakásépítési alapból segíti a fiatalok építkezését, lakásvásárlását. A gazdaság — teremtését a Velencei-tó környékén gazdálkodó kápolnásnyéki Vörösmartv Termelőszövetkezet. Úgy tervezték, hogy ötvenezer-százezer forintot kamatmentes kölcsönrel könnyítik meg a fia-

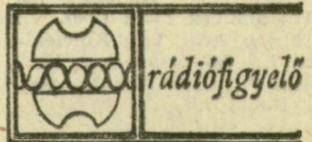
talok építkezését, lakásvásárlását. A gazdaság — melyben a tagság átlagéletkora harminckét év — az anyagi jellegű támogatáson túl még sokféle módon, kedvezményes fuvarral, jogi tanácsokkal is segíti a fiatalokat.

Többletjövedelem az Exportalma Társaságban

Az egy éve alakult Exportalma Társaság most osztja el először a kiviteltől származó eredményt a tagok között; az állami gazdaságok, tsz-ek és áfészek elégedettek a társaság keretében végzett tevékenység többlet-nyereségével.

A 294 tagot tömörítő társaság a közös érdekesség, kockázatvállalás előnyeinek kamatoztatására jött létre. A korábbi gyakorlat szerint az almatermesztők a Hungarofructnak adták át — meghatározott áron — a termést, a kereskedelem eredménye nem érintette őket. A társasági formában a természetközeli kerületek a külföldi piacokhoz, a haszonból megfelelő arányban ők is részesülnek, ám az esetleges veszteség is közösen terbeli őket.

Az érdekltség a termelőket jó minőségű gyümölcs átadására ösztönzi. A korábbiaknál nagyobb gondot fordítottak a szedésre, a csomagolásra és a tárolásra. Az eredmény, míg azelőtt az összes termésnek általában 20—25 százaléka volt harmadosztályú, most ez az arány jóval 20 százalék alatt maradt. A gondosabb tárolás különösen hozzásegített ahhoz, hogy az átlagos 30 százalékról 50—55 százalékra emelkedett a legértékesebb, kiváló minőségű exportalma aránya.

A magánélet közéleté

Sz. A. költő szerint a riport bizonyos válfajait be kellene tiltani; ugyancsak szerinte: a riport bizonyos válfajainak művelőit le kellene végre piszteni. Legálább: lepisszenteni. Költőnk azt állítja, hogy az emberek magánéletébe nem volna szabad beleavatkozni. A riport — maga az indiszkréción, mondja Sz. A.

Mert mi is történik? Felhukkan egy ember jegyzetfüzettel, mikrofonnal, kamerával felszerelkezve, s kényelmetlen kérdéseket tesz fel egy másik embernek. Ilyen dolgokra kíváncsi: miért vált el a feleségétől, mi a véleménye a főnökről, és sorolhatjuk a típuskérdéseket tovább...

Talán abban is van némi igazság, hogy az ilyenféle kérdések esetleg hazugságokra is kényszerítik a kérdeztet; akkor meg minek? A másik oldalról nézvést viszont aligha tagadható, hogy az embereket olvasói, hallgatói, nézői, vagy akár szomszédai, esetleg munkatársi minőségükben éppen ezek a kérdések érdeklik leginkább. Lapszerkesztők hosszú évtizedek óta tudják ezt, a lelki klinika — tanúm reá Fortunátusz doktor és Tolnai Erzsébet — az egyik legnépszerűbb rovat a hetilapokban. Persze csak a exzuális tanácsokat osztogató orvosi üzenetek után, mert a szex még annál is érdekesebb.

Lápon, Ingoványon tartózkodunk. Hol a határ? Meddig vagyunk kíváncsiak, s mikortól kukkolók? És ez ügyben igazán nem is a riporterek dolga nehéz, hanem a levelezési rovatok szerkesztőie.

Az emberek ugyanígy, ki tudja, mifele, hányféle indíttatásból, hajlamok az exhibícióra, sőt annak káros-káros formáira is.

Szél Júlia is kap leveleket. Válogat belőlük, aztán felkerekedik, hogy megkeresse

íróikat. Legszemélyesebb dolgairól beszélget velük, a provokáció gyanúja sem férhet közel hozzá, hiszen ezek az emberek maguktól is mondják a magukét. Csak-hogy.

Lehetséges, hogy a magukét mondják, de nem bizonyos, hogy az igazat mondják. Nemrégiben készült egy okos tanulmány. Elvált embereket kérdeztek benne sorsuk alakulásáról, motívumokról meg egyebekről, s kiderült, hogy a gyengébb (?) nem képviselői, hát, szóval, mintha nem egészen a valódit fújták volna...

Igy sem baj azért, a történések megesküsznek rá, hogy a füllentésnek is van információértéke.

Mindez a legutóbbi *En, te, ő* hallgatása közben jutott eszembe, s azért mondom el, mert Szél Júlia most feltalált valami óriási dolgot. (Az óriási dolgok roppant egyszerűek.) Szél Júlia a mértéket találta fel. A magán-

életből csak annyit mutat fel, amennyi a közélet számára tanulságos vagy tanulságos lehet.

Igy ne! Sugallja a riport. És érvel is, vitatkozik is. Remélem, nem haragszik meg, ha leírom: néha egy bölcs anya, vagy egy józanul gondolkodó anyós szerepét is föl meri vállalni. És ezért van talán, hogy neki szívesen táruznak ki az emberek. „Jólesik, hogy legalább néha valakinek elmondhatja az ember, hogy mi bántja” — ismerte be egy szomorú hangú férfi a legutóbbi adásban.

Szenzációs pillanat volt.

A magánélet a közélet része, sajátos része persze. A magánélet közéleté, a riport, a vallomás, ingovány, lápvidek, pengeél az újságíró számára. Ő is megmértik. Szél Júlia — bizonyára okosan csatogtatott olloja is segített neki ebben — nem találta könnyűnek.

Petri Ferenc

Pécsen

Stúdió-kiállítás a filmszemlén

A húszéves fennállását ünneplő Balázs Béla Stúdiót köszöntötték vasárnap a XIV. magyar játékfilmszemlén. Pécsen, az Ifjúsági Házban megnyitott a Stúdió két évtizedes tevékenységét bemutató kiállítást, amely mintegy száz fénykép, illetve dokumentum segítségével tárja a közönség elé a fiatal filmművészeket tömörítő alkotócsoporthat munkásságát. Eddig több mint másfél száz filmet készítettek a Balázs Béla Stúdió tagjai, akik közül számosan már a nemzetközi filmvilágban is elismerést vívtak ki filmművészetüknek.

Béla” alkotások. A hetvenes évek óta működik a Stúdió keretében a szociológiai filmcsoport, amelynek munkássága az egész hazai filmkultúra fejlődésére hatással volt. A pécsi filmszemlén a Stúdió tizennyolc alkotása kerül a nézők elé.

Prímásból: jövő szerdán

Vasárnapi számunkban holnapra jeleztük, pedig a jövő hét szerdáján, február 17-én lesz a Szeged étteremben a megyei prímásbálja Legutóbb a közreműködő muzsikások neveit tet-

tük közzé, most a mester-szakácsokén a sor. Sashegyi Árpád és Nagy Endre vascsoraajánlatáról „ízeltőt” azonban, legnagyobb sajnálatunkra, egyelőre nem adhatunk.